

VERSLAG OVER HET JAAR 2019 en het JAAR 2020 VAN HET BESTUUR VAN HET NEDERLANDS LUTHERS GENOOTSCHAP VOOR IN- EN UITWENDIGE ZENDING (NLG)

Bestuurssamenstelling

Het bestuur is in de verslagjaren als volgt samengesteld:

Mw. dr. P. Bouwman, voorzitter

Drs. J.B. Val, penningmeester

Mw. C. Aartsen-Kraaijpoel (secretaris, tot half 2019)

Drs. mr. H. Lems, lid

Adviseurs op afstand:

dr C. Minderhoud, adviseur buitenland

ds H. Mudde, adviseur Suriname

dr U. Hummel, adviseur Indonesië

dra P.K.A. Akerboom-Roelofs, adviseur vanuit de Luther Stichting

dr A.H. Wöhle, adviseur vanuit de Luther Stichting

De vergaderingen van de NLG worden gecombineerd met de bestuursvergaderingen van de Luther Stichting en vinden derhalve plaats in de aanwezigheid van mw. drs. P. Akerboom-Roelofs en dr. A. Wöhle, respectievelijk voorzitter en secretaris van de Luther Stichting. Drs. Val participeert als penningmeester in het bestuur van de Luther Stichting.

Ook neemt drs. mr. H. Lems deel aan de vergaderingen als adviseur. Drs. mr. Lems beheert de Stichting Zendingserfgoed en er is al vele jaren lang een intensieve samenwerking tussen hem en het NLG.

Mevrouw Coby Aartsen, jarenlang spin in het web voor de NLG, heeft afscheid genomen van het genootschap. Vele decennia zat zij in het bestuur, als secretaris, altijd even adequaat in haar verslaglegging en agendavoering. Zij vertegenwoordigde het NLG ook jaren in overkoepelende zendingsorganen, zoals de nu nog steeds bestaande Nederlandse Zendingsraad.

En nog een zeer speciaal woord voor degene die jarenlang de kas van het Nederlands Luthers Genootschap voor In- en Uitwendige Zending verzorgde: met het bereiken van de 100-jarige leeftijd heeft dhr Ted van Zadel afscheid genomen als kascontroleur. Sinds mensenheugenis liet hij zijn geest scherp over de cijfers gaan. Kwam altijd met nuttige en zeer relevante opmerkingen. Het is met zwaar gemoed en een geest die zeker nog wil, maar ogen die hem in de steek laten, gevraagd heeft om ontslagen te worden van deze taak. Met veel dankbaarheid voor alle diensten heeft het bestuur dat in 2020 gedaan.

In de verslagjaren keurde het bestuur van NLG de jaarrekeningen 2018 en 2019, na kascontrole, goed. Er zijn zorgen over de lage rendementen van beleggingen, dat heeft uiteraard gevolgen voor de hoogte van de subsidies. In 2019 werd voor een bedrag van € 147.000 verstrekt, in 2020: € 88.000.

Bestuurlijke activiteiten

In **2019** kwam het bestuur bijeen op:

20 juni, Zutphen

26 november, Utrecht

In **2020** het bestuur op:

10 maart, Utrecht

Toen in maart 2020 de eerste lockdown van kracht werd vanwege de covid19-pandemie, zijn de vergaderingen van het bestuur van fysiek naar online gegaan.

Daarnaast is er overleg geweest met de synodale commissie van de over onder meer internationale relaties en communicatie.

Naast de bestuursvergaderingen vond er regelmatig overleg plaats tussen leden van het dagelijks bestuur, al dan niet met derden, over de dagelijkse gang van zaken. Zo vonden er gesprekken plaats met o.m. de synodale commissie van de **Evangelisch-Lutherse synode** van de PKN, een delegatie van de **EvangelischLutherse Kerk in Suriname**, met vertegenwoordigers van de Indonesische lutherse partnerkerk **BNKP**, de **Vereinte Evangelische Mission (VEM)** Wuppertal, **Lutheran World Federation (LWF)**, specifiek het departement World Service) en **Kerkinactie**.

Er zijn afvaardigingen geweest van bestuursleden naar:

De **Nederlandse Zendingsraad (NZR)**, mw.dr. A.T.P. Bouwman: zowel naar de raadsvergaderingen alsook in het bestuur van de NZR. De bestuurlijke activiteiten voor de NZR namen in 2020 in tijdbesteding fors toe vanwege ziekte bij staf. Het bestuur verschoof naar 'hands-on'.

Eukumindo, het platform voor Europese kerken en zendingsorganisaties die samenwerken met Indonesische kerken binnen de PGI (Persekutuan Gereja-Gereja di Indonesia), adviseur mr. H. Lems als bestuurslid en mw.dr. A.T.P. Bouwman als deelnemer aan de jaarvergadering en annex studiedag. (fysiek in 2019 van 12-14 september in Belfast, Ierland, 'Journey to Peace, taking steps to reconciliation in Northern Ireland and Indonesia', online in 2020 op 10 september, een algemene ledenvergadering in combinatie met het delen van ervaringen en aanpak als respons op de covid19-pandemie.

Drs. H.B. Val / mr. H. Lems zijn de vertegenwoordigers naar **Oikocredit**. Ook onderhoudt hij samen met mw. dr. Bouwman de contacten met de dienstenorganisatie van de PKN en Kerkinactie, waar het gezamenlijke projecten betreft.

Drs. H.B. Val onderhoudt de contacten met de **LWF afdeling World Service**.

Drs. H.B. Val onderhoudt de contacten met voor het NLG belangrijke **externe fondsen**.

PROJECTEN 2019

Suriname ELKS

In het verslagjaar werd de laatste hand gelegd aan het verkrijgen van voldoende fondsen voor de restauratie van het orgel in de Maarten Lutherkerk in Paramaribo. De afwikkeling met het Prins Bernhard Cultuurfonds is voltooid. Het geld voor de restauratie van het orgel is binnen. Het mede door het NLG gefinancierde boek over de slavernij is klaar (project samen met de Diaconie van ELG Amsterdam) en daarmee is dat project afgerond.

Met de Evangelische Broedergemeente in Zeist is collegiaal overleg geweest ter ondersteuning van hun initiatief om een soortgelijke orgelrestauratie in de Broederkerk in Suriname te doen.

Ds. Hans Mudde is in september weer een aantal weken in Suriname geweest ter ondersteuning van de theologen van de ELKS.

Er is een begin gemaakt met het opzetten van het volgende project: de restauratie van de Kingzaal en het opzetten van een professionele gaarkeuken.

BNKP

De ondersteuning van de projecten op Nias betreft de doorgaande steun aan predikantsweduwen en de studiebeurzen voor theologiestudenten afkomstig van de Batu-eilanden.

Er is een aanvraag in behandeling geweest en er zijn gesprekken gevoerd met de PThU voor twee doctoraal studenten. Een krijgt onverwijld met de juiste diploma's toegang tot het voortraject PhD.

De restauratie van een aantal pastorieën op de Batu-eilanden is afgerond, evenals de uitgave van het Batu Hymn Book. De laatste hand werd gelegd aan het in gang zetten van een aantal micro-credit vrouwenprojecten.

In samenwerking met de VEM wordt meegewerkt aan een lening voor het opzetten van een supermarkt met het doel om inkomsten en werkgelegenheid te genereren.

Graceland Festival

15-18 augustus 2019 Graceland Festival, het NLG heeft bijgedragen aan de deelname van één van de hoofdsprekers: Nadia Bolz-Weber, predikante in de ELCA (Evangelical-Lutheran Church in America). Het bezoek van Nadia Bolz-Weber op het Graceland festival was een succes.

Evangelisch-Luthers Dagboek 2019-2020

Het thema is 'Woord en Sacrament'. De cantates bij de verschillende zondagen zullen worden vermeld. Het wordt in toenemende mate een klus om voldoende scribenten te vinden.

Lutherse Wereldfederatie, World Service

Er is financiële ondersteuning verleend aan noodhulp bij overstromingen in Mozambique. Ook is het Augusta Victoria Ziekenhuis op de Olijfberg bij Jeruzalem ondersteund. Dit ziekenhuis is het enige ziekenhuis dat onder meer gespecialiseerde kankerbehandelingen voor Palestijnen biedt.

PROJECTEN 2020

Suriname ELKS

De grote restauratie van de Kingzaal én de professionalisering van de gaarkeuken, beide bij de Maarten Lutherkerk in Paramaribo, werden in het licht van de corona-pandemie van grootste prioriteit. Naast de effecten van het virus op de bevolking van Suriname, maakt ook de grote inflatie en de deplorabele staat van de economie de inzet van een gaarkeuken zeer nodig. In augustus 2020 is het masterplan voor de restauratie in gezamenlijk overleg met een afvaardiging van de kerkenraad van de Maarten Lutherkerk, de diaconie Amsterdam en het NLG definitief goedgekeurd. Daarbij is aangetekend dat het zeer moeilijk is om de geplande begroting aan te houden vanwege de inflatie, maar ook vanwege een algemeen probleem met aanbestedingen/aannemers in Paramaribo.

Naast de gebruikelijke subsidies, is het mogelijk maken van de restauratie van een geschilderd portret van ds. Hoekstra.

BNKP

In de vergadering van 10 maart, die nog fysiek kon zijn, overhandigde mevrouw Gulo namens de BNKP feestelijk een exemplaar van het eerste Batu-Hymn-Book, gefinancierd door NLG. In september 2020 startte ds. Eirene Gulo (Nias, Sundermann) aan de PThU in Groningen met het voortraject van de PhD.

In de financiering van studenten theologie aan het opleidingsinstituut Sundermann in Gunungsitoli, Nias, werd zoals elk jaar voorzien. In dit jaar werden de voorwaarden voor studenten plaatselijk aangescherpt op verzoek van Sundermann, met als doel de prestaties van de studenten te verhogen.

Een lening, ism VEM, voor de supermarkt Indomaret gaat voort, looptijd 7 jaar. Het opzetten van de supermarkt is bedoeld als inkomensbron voor de BNKP omdat de kerk nauwelijks op andere manieren aan gelden kan komen.

Evangelisch-Luthers Dagboek 2020-2021

Voor het dagboek is de keuze gemaakt om de Duitse lutherse kerken te volgen in het door EKD/VELKD ingevoerde leesrooster, de Gottesdienstordnung – Perikopenordnung. Op initiatief van de Verenigde Evangelische Lutherse Kerken is dit rooster sinds twee kerkelijke jaren ‘in bedrijf’ bij de Duitse lutherse kerken. Om synchroon te lopen met de burens, stappen we in bij ‘Jahrgang III’ van de in het totaal 6 jaar.

In tegenstelling tot het vorige jaar, meldden scribenten zich in ruime getale. De indruk is dat het belang van het dagboek hernieuwd wordt gezien in het licht van de vele uren thuis vanwege de corona-pandemie.

Gelukkig kon voor deze aflevering weer een beroep worden gedaan op de corrigerende inzet van mw. H. Haverkamp.

Door overlijden van dhr Huib Jongeneel, die altijd de coördinatie vanuit de SLUB (Stichting Lutherse Uitgeverij en Boekhandel) op zich nam van de verzending van het dagboek, moesten adhoc mensen inspringen. Een hele klus, maar het dagboek is bij de mensen op tafel beland.

Een langverwacht boek

‘Steinharts biecht - Zielenstrijd op de Batoe-eilanden’ is een feit. Het project dat begon met de vondst in 2009 van een aantal voorouderbeeldjes afkomstig van de Batu-eilanden mondde uit in dit boek van de hand van Karel Weener.

Archief lutherse kerk in Kaapstad

Vlak voordat de corona-pandemie uitbarstte meldde de lutherse kerk in Kaapstad zich met hernieuwde energie met betrekking tot de veiligstelling van en het toegankelijk maken van het archief (onder meer brieven uit de VOC-tijd tussen twee lutherse gemeenten in Kaapstad en Batavia) dat in bezit is van de Kaapse lutherse gemeente. De vraag is tweërlei: de digitalisering van de archieven en het voor een breed publiek toegankelijk maken van de kerk en het archief.

Lutherse Wereldfederatie, World Service

Noohulpprojecten in Mozambique, Burundi en Mosul zijn financieel gesteund.

2019-2020 Binnenlandse aanvragen

Het bestuur ziet zich genoodzaakt prioriteiten te stellen ten aanzien van de binnenlandse aanvragen. Het gaat hierbij om lutherse gemeenten en besturen, die steun vragen bij de

uitvoering van hun projecten. Binnen de context van de lutherse traditie in Nederland is het moeilijk ondersteuning voor dergelijke projecten vinden.

Een kleine opsomming van de activiteiten in de verslagjaren:

- Mede-subsidiëren van de lutherse leerstoel aan de PThU
- Mede-subsidiëren van een bijzondere leerstoel theologie&migratie (PThU)
- Een bescheiden bijdrage aan het Zendingserfgoedhuis
- Subsidie voor cursussen van het Centrum voor Contextuele Bijbelinterpretatie (VU/PThU).
- Lutherstichting
- Vormgeven van internationaal overleg van alle betrokken Nederlands lutherse organisaties en vertegenwoordigers. NLG was initiatiefnemer, inmiddels convoceert de ELS, met nauwe betrokkenheid NLG

Covid19

De uitbraak van de pandemie had uiteraard ook invloed op het werk van het NLG. Net als ieder individu en iedere organisatie heeft ook NLG gezocht naar manieren van verbinden. Dat gebeurde in 2020 vooral online. Zowel wat betreft het bestuur als ook kleinere overleggen.

Publiciteit

In Elkkwartaal wordt regelmatig bericht over de projecten van het Luthers Genootschap. De lutherse gemeenten worden daarnaast ook via de mail geïnformeerd over de stand van zaken rond de ondersteunde projecten.

Het Luthers Genootschap heeft een website: www.luthersgenootschap.nl.

Plannen

Het bestuur van het Genootschap heeft voor 2021 de volgende voornemens:

- een nieuw beleidsplan maken en vaststellen 2021-2025
- introductie van een nieuw landelijk jaarproject waaraan alle lutherse gemeenten kunnen meedoen.
- voortgang van het internationaal overleg (zie hierboven)
- werving van leden en donateurs onder de lutherse achterban via Elkkwartaal
- de website actualiseren
- voorbereiding Luthers Dagboek 2021/2022 met centraal thema 'Woord en Sacrament' en bezinning op de voortgang van het Luthers Dagboek
- voortzetting relatie BNKP Nias/Batu-eilanden
- voortzetting relatie ELKS Suriname
- voortzetting relatie LWF/WS
- voortzetting beoordelen en eventueel toekennen van Nederlands lutherse project/subsidieaanvragen.

Het NLG gaat op zoek naar uitbreiding van bestuur.